



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 272/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť doc. JUDr. Ľ. G., CSc., B., zastúpeného advokátom JUDr. J. G., B. B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 8 C 200/2009-126 z 9. marca 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť doc. JUDr. Ľ. G., CSc., o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. júna 2010 faxom a 1. júla 2010 poštou doručená sťažnosť doc. JUDr. Ľ. G., CSc., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. G., B. B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v

Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 C 200/2009-126 z 9. marca 2010 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z k nej pripojených písomností vyplýva, že krajský súd rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava IV č. k. 4 C 130/07-97 zo 17. apríla 2009, ktorým bolo rozvedené manželstvo účastníkov konania (PhDr. J. G. ako navrhovateľky a sťažovateľa ako odporcu).

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave došlo k potvrdeniu rozsudku Okresného súdu IV. 4C/130/07-98, ktorým bolo manželstvo mňa, sťažovateľa, uzavreté dňa 17. júla 1982 rozvedené. S rozvodom manželstva som nesúhlasil..., preto som podal odvolanie, ktoré bolo dňa 9. 3. 2010 v konaní 8Co 200/2009 prejednané tak, že odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Zároveň vyslovil, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania. Napriek tomu, že som po rozhodnutí súdu prvého stupňa a podanom odvolaní doručil súdu viaceré písomnosti, z ktorých je nepriamo zjavné, že sa domáham odvolacieho konania tak, aby moja vec bola prejednaná na pojednávaní, nestalo sa tak, pričom súd rozhodol v deň uvedený vyššie tak, že som o konaní odvolacieho súdu nevedel. Nie je mi ani známe, či opisy mojich podaní boli zaslané protistrane, či táto bola vyzvaná k tomu, aby sa k mojím podaniam vyjadrila a či boli vykonané také procesné úkony, aby po mojom odvolaní, využití riadneho opravného prostriedku a písomných podaniach bolo možné rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania.

Tvrdím, že rozsudkom Krajského súdu v Bratislave 8Co 200/2009-126 zo dňa 9. 3. 2010, ktorý bol doručený môjmu právnenému zástupcovi 28. 4. 2010 boli porušené moje základné ľudské práva a slobody garantované Ústavou SR a medzinárodným dohovorom, ktorý bol Slovenskou republikou ratifikovaný spočívajúce v tom, že mi bolo odňaté právo konať pred súdom a s tým spojené právo na spravodlivý súdny proces. Veď keď už napokon nič iné, tak odvolací súd mohol výsluchom účastníkov strán zistiť aspoň to, či ich vzťahy sú nie konsolidované a či účastníci konania nezmenili názor na rozvod ich manželstva. V prípade takéhoto konania súdy by mali zisťovať v každom štádiu konania či nie je možné zachovať kompletnú rodinu. Na toto všetko poukazujem najmä preto, že dnes už okrem

dvoch dospelých dcér sme rodičmi syna M., ktorý trpí diagnózou - pervazívnou vývinovou poruchou - Aspergerov syndróm, v dôsledku čoho prakticky je potrebné s ním nakladať osobitne citlivo, nielen ako s dospelým, ale niekedy aj ako s dieťaťom, hoci je v súčasnej dobe plnoletý...

Krajský súd porušil moje základné právo na spravodlivé súdne konanie, ak v rozpore s § 214 ods. 1 písm. a), c) OSP konal napriek tomu, aby mi bola daná možnosť pred súdom sa vyjadriť k dôvodom rozhodnutia súdu prvého stupňa...

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov mám za to, že došlo k porušeniu mojich práv a slobôd mne priznaných:

1. Ústavou SR, konkrétne:

v čl. 12 ods. 1, kde sa hovorí, že ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach...

v čl. 12 ods. 2, kde sa hovorí, že základné práva a slobody sa zaručujú na území SR všetkým bez ohľadu na pohlavie alebo iné postavenie...

v čl. 46 ods. 1, kde sa hovorí, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne SR...

v čl. 48 ods. 2, kde sa hovorí, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom...

2. Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, konkrétne:

čl. 6, kde sa hovorí, že každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

v čl. 14, kde sa hovorí, že užívanie práv a slobôd priznaných týmto Dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, sociálny pôvod, majetok, rod alebo iné postavenie...

v čl. 17, kde sa hovorí, že nič v tomto Dohovore sa nemôže vykladať tak, aby dávalo štátu, skupine alebo jednotlivcovi akékoľvek právo vyvíjať činnosť alebo dopúšťať sa činov zameraných na zničenie ktoréhokoľvek z tu priznaných práv a slobôd alebo na obmedzovanie týchto práv a slobôd vo väčšom rozsahu, než to Dohovor ustanovuje...“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vo veci rozhodol týmto nálezom:

„1/ Krajský súd v Bratislave uznesením (správne má byť rozsudkom, pozn.) č. k. 8Co 200/2009-126 zo dňa 09. 03. 2010 porušil základné ľudské práva a slobody sťažovateľa zakotvené v čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, v čl. 6, čl. 14, čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2/ Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančne zadosťučinenie v sume 2.000,- € (slovom dvetisíc EUR), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný mu vyplatiť na jeho účet do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3/ Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia, ktoré je Krajský súd Bratislava povinný mu vyplatiť na jeho účet do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

V súlade s už uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Zo sťažnosti vyplýva, že kľúčové námietky sťažovateľa smerujú proti rozsudku, ako aj postupu krajského súdu, ktorý vydaniu tohto rozsudku predchádzal.

Porušenie označených základných a iných práv vidí sťažovateľ v tom, že krajský súd v konaní o jeho odvolaní proti rozvodovému rozsudku okresného súdu rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania. Podľa sťažovateľa neboli splnené zákonné podmienky na takýto postup krajského súdu, týmto postupom mu bola odňatá možnosť vyjadriť sa k veci a záverom okresného súdu v odvolacom konaní a v dôsledku tohto postupu krajského súdu nedošlo k preskúmaniu toho, či „*nezmenili názor na rozvod ich manželstva*“.

Podľa § 213 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v znení účinnom od 15. októbra 2008 odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7.

Podľa § 213 ods. 2 OSP (v znení účinnom od 15. októbra 2008) ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám.

Podľa § 213 ods. 4 OSP (v znení účinnom od 15. októbra 2008) odvolací súd môže doplniť dokazovanie vykonaním ďalších dôkazov navrhnutých účastníkom konania, ak ich nevykonal súd prvého stupňa, hoci mu ich účastník navrhol, alebo za podmienok ustanovených v § 205a.

Podľa § 214 ods. 1 OSP (v znení účinnom od 15. októbra 2008) na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak

- a) je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie,
- b) súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania,
- c) to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Podľa § 214 ods. 2 OSP (v znení účinnom od 15. októbra 2008) v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 156 ods. 3 OSP vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením.

Novelizácia Občianskeho súdneho poriadku vykonaná zákonom č. 384/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 15. októbra 2008, krajskému súdu umožnila rozhodnúť vo veci sťažovateľa aj bez nariadenia

pojednávania, ak dospel k záveru, že vo veci nie je potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie. O tom, či treba zopakovať alebo doplniť dokazovanie, môže krajský súd rozhodnúť autonómne, t. j. bez ohľadu na názor účastníkov konania, podľa konkrétnych okolností prípadu (najmä na základe dokumentácie obsiahnutej v spise). Z napadnutého rozsudku krajského súdu nevyplýva, že by krajský súd pred vyhlásením rozsudku vykonal ďalšie dokazovanie, resp. zopakoval dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa. Za daných okolností ústavný súd zastáva názor, že ak krajský súd rozhodol vo veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania, tak postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku.

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre zdôrazňuje, že postup a rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, v zásade nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Za daných okolností považoval ústavný súd postup krajského súdu, v rámci ktorého rozhodol vo veci sťažovateľa bez nariadenia pojednávania, za ústavne akceptovateľný a udržateľný, a na tomto základe dospel k záveru, že nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označených základných a iných práv, čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Na základe uvedeného ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2010